

OBSERVATORI AEIB

OBSERVATORI DEL SECTOR DE LES ARTS ESCÈNIQUES A LES ILLES BALEARS.

ESTADÍSTICA CULTURAL.

La posada en marxa de l'**Observatori de les AEIB** té com a objectiu el de conèixer la realitat del sector a la nostra comunitat. D'entrada es pretén identificar les empreses d'arts escèniques a les Illes Balears i descriure les seves característiques bàsiques (any de constitució, titularitat, activitat). En segon lloc, es vol caracteritzar la seva activitat creativa i productiva i els llocs de feina que genera.

L'àmbit cultural a la nostra comunitat pateix d'una manca alarmant d'informació estadística contrastada, per això la importància d'un estudi sectorial en profunditat que permeti als agents públics i privats implicats en les arts escèniques prendre decisions fonamentades amb informació real i fiable. Per tal de dur-lo a terme s'ha partit de la revisió d'altres estudis fets a altres comunitats com és el cas de la les estadístiques culturals del *Observatorio vasco de la cultura (2010)* i de les dades culturals publicades per *DeCultura PLUS* de la *Generalitat de Catalunya (2016)*.

L'Observatori AEIB engega un primer estudi que pretén, en una primera fase, dissenyar una **metodologia estandarditzada** de recollida de informació que implica també la definició del cens d'empreses d'arts escèniques. En una segona fase, l'objectiu és recollir la informació sobre aquestes empreses i elaborar les estadístiques que permetin analitzar any a any la situació actual del sector i, al mateix temps, establir comparacions, si escau, amb la d'altres sectors i altres regions.

Com es tracta d'una primera elaboració de l'estadística, l'estudi s'ha centrat especialment en el propi disseny de l'operació i en l'elaboració del cens d'agents, que s'ha focalitzat en els *Agents productors d'arts escèniques*. A partir de la primera recollida de informació sobre aquests agents i la de futures edicions, es podrà anar consolidant un corpus de dades que permetrà analitzar l'evolució temporal sectorial, sempre tenint en compte un fet característic del sector com és que freqüentment,

l'activitat dels agents considerats a l'estudi sofreix variacions considerables d'un any a un altre, tant en tipologies de titularitat empresarial, tipologia i volum d'activitat, formes de distribució, etc.

El període que abasta l'estudi és el **trienni 2013-2015**. Hem de tenir en compte el context de crisi global en que s'insereixi aquest període i el fet que les arts, en general, son especialment sensibles a les fluctuacions econòmiques, tant pel que fa a la demanda com a l'oferta, i als canvis en les polítiques públiques. Tot plegat ha fet que en aquest trienni el sector de les arts escèniques s'hagi vist especialment afectat i la seva activitat hagi assolit mínims històrics.

1. PRIMERA FASE DE L'ESTUDI

Determinació del Cens d'agents productors d'arts escèniques

Per delimitar l'objecte de l'estudi i elaboració del **Cens d'agents productors d'arts escèniques** s'han establert una sèrie de definicions i criteris bàsics.

Es defineix com a *Agent productor d'arts escèniques* a tota entitat pública o privada, amb seu a la comunitat autònoma, amb la iniciativa i responsabilitat de producció d'obres escèniques de qualsevol gènere (teatre, dansa, circ, musical, titelles, de carrer i altres gèneres minoritaris).

Com a criteri de delimitació dins el conjunt d'agents productors, en aquest estudi només es consideraran els **agents productors professionals**, quedant excloses totes les formacions de caràcter amateur. Així, s'han identificat vint i cinc empreses productores professionals de les quals vint i una d'elles han aportat la informació inicial demanda per determinar les empreses que formarien del cens. Les condició addicionals fixades per formar part del cens foren: a) haver produït i/o explotat **un espectacle com a mínim**, en el període que abasta l'estudi 2013-2015 i b) haver realitzat un **mínim de 6 representacions** durant 2015.

Així doncs, una vegada definits els subjectes de l'estudi seguint els criteris anteriors i afegint encara la condició que els agents productors professionals de les Illes Balears tinguin les arts escèniques com a principal activitat econòmica (epígraf corresponent de l'IAE), es va configurar un llistat de vint i una empreses en total, a partir del qual s'ha recollit informació sobre el tipus de titularitat, domicili social i any de constitució. Les principals característiques del cens d'empreses es troben a la Taula 1.

Taula 1. Descripció del cens d'empreses d'arts escèniques

Any de constitució	
Abans de 1990	3
De 1990 a 2000	2
De 2001 a 2010	11
De 2011 a 2015	5
Total	21
Tipus de titularitat	
Individual	6
Societària	13

Cooperativa	2
Total	21
Activitat principal	
Dansa	2
Teatre	18
Circ	1
Total	21

Planificació de la recollida de informació

Una vegada fixat el conjunt d'empreses que conformen el cens, es va planificar la segona fase de recollida de informació per elaborar l'estadística d'explotació i producció d'espectacles pels anys 2013, 2014 i 2015. Per això, es varen dissenyar unes fitxes per ésser contestades per cada una de les empreses del cens. El nivell de resposta a la informació requerida per elaborar les estadístiques va ser del 72% de les empreses d'aquest cens (15 empreses) encara que degut a la resposta incorrecte o incompleta d'algunes empreses, finalment foren 13 les empreses que lliuraren tota la informació. Per tant, el nivell de resposta ha sigut del 62%.

És així que la Taula 2 mostra, per a 2015, les principals característiques de les empreses implicades finalment en la informació estadística recollida a la segona fase.

Taula 2. Descripció de les empreses d'arts escèniques participants en l'estadística.

Any de constitució	
Abans de 1990	2
De 1990 a 2000	2
De 2001 a 2010	9
De 2011 a 2015	2
Total	15
Tipus de titularitat	
Individual	5
Societària	9
Cooperativa	1
Total	15
Activitat principal	
Dansa	2
Teatre	12
Circ	1
Total	15

2. SEGONA FASE DE L'ESTUDI

Recollida de informació i elaboració d'estadístiques

Aquestes empreses varen informar sobre la producció i representació d'espectacles duts a terme cada any, detallant per a cada espectacle les dades demandades per l'Observatori a través de les fitxes. L'agregació del volum d'aquesta activitat pel conjunt d'empreses i per cada any és la que es presenta a continuació.

A. EXPLOTACIÓ D'ESPECTACLES EN EL PERÍODE 2013-2015

ESPECTACLES EXPLOTATS. 2013

Espectacles explotats per empresa a 2013

Espectacles	Empreses
Entre 1 i 3	8
Entre 4 i 6	2
Entre 7 i 10	2
Total	12

Tipus d'espectacles explotats a 2013

Tipus	Espectacles
Teatre	16
Teatre infantil i familiar	10
Dansa	6
Dansa-teatre	1
Circ	3
Titelles	1
ContaContes	2
Total	39

Any d'estrena dels espectacles explotats a 2013

Anys	Espectacles
Abans de 2010	5
Entre 2010 i 2012	21
2013	13
Total	39

Espectacles segons tipus de producció. 2013

Tipus de producció	Espectacles
Produccions pròpies	28
Coproduccions	11
Total	39

Espectacles segons percentatge de coproducció. 2013

% de Coproducció	Espectacles
Fins a 25%	2
Entre 25% i 50%	6
Entre 51% i 75%	1
Més de 75%	2
Total	11

Espectacles segons nombre de intèrprets. 2013

Intèrprets	Espectacles
1	12
2	5
3	6
4	1
5	5
6	4
Més de 6	6
Total	39

Número de representacions segons àrea geogràfica. 2013

Àrea	Representacions	%
Mallorca	389	44,2
Resta CAIB	68	7,7
Resta Estat	192	21,8
Estranger	231	26,3
Total	880	100

Mitjana de representacions per espectacle segons àrea geogràfica. 2013

Àrea	Mitjana	Espectacles representats
Mallorca	10	39
Resta CAIB	8	9
Resta Estat	12	16
Estranger	46	5

ESPECTACLES EXPLOTATS. 2014

Espectacles explotats per empresa a 2014

Espectacles	Empreses
Entre 1 i 3	9
Entre 4 i 6	4
Entre 7 i 10	2
Total	15

Tipus d'espectacles explotats a 2014

Tipus	Espectacles
Teatre	
Teatre infantil i familiar	14
Dansa	13
Dansa-teatre	5
Circ	2
Titelles	4
ContaContes	1
Total	41

Any d'estrena dels espectacles explotats a 2014

Anys	Espectacles
Abans de 2010	
Entre 2010 i 2012	5
Entre 2013 i 2014	16
Total	20
	41

Espectacles segons tipus de producció. 2014

Tipus de producció	Espectacles
Produccions pròpies	
Coproduccions	30
Total	11
	41

Espectacles segons percentatge de coproducció. 2014

% de Coproducció	Espectacles
Fins a 25%	
Entre 25% i 50%	2
Entre 51% i 75%	6
Més de 75%	0
Total	3
	11

Espectacles segons nombre de
intèrprets . 2014

Interprets	Espectacles
1	13
2	11
3	3
4	2
5	2
6	5
Més de 6	5
Total	41

Número de representacions segons àrea geogràfica. 2014

Àrea	Representacions	%
Mallorca	447	51,2
Resta CAIB	76	8,7
Resta Estat	184	21,1
Estranger	166	19,0
Total	873	100

Mitjana de representacions per espectacle segons àrea geogràfica. 2014

Àrea	Mitjana	Espectacles representats
Mallorca	12	39
Resta CAIB	7	11
Resta Estat	13	14
Estranger	42	4

ESPECTACLES EXPLOTATS. 2015

Espectacles explotats per empresa a 2015

Espectacles	Empreses
Entre 1 i 3	7
Entre 4 i 6	4
Entre 7 i 10	2
Total	13

Tipus d'espectacles explotats a 2015

Tipus	Espectacles
Teatre	
Teatre infantil i familiar	18
Dansa	15
Dansa-teatre	11
Circ	1
Titelles	7
ContaContes	2
Total	2
	56

Any d'estrena dels espectacles explotats a 2015

Anys	Espectacles
Abans de 2010	
Entre 2010 i 2012	6
Entre 2013 i 2015	11
Total	39
	56

Espectacles segons tipus de producció. 2015

Tipus de producció	Espectacles
Produccions pròpies	
Coproduccions	38
Total	18
	56

Espectacles segons percentatge de coproducció. 2015

% de Coproducció	Espectacles
Fins a 25%	
Entre 25% i 50%	1
Entre 51% i 75%	3
Més de 75%	11
Total	3
	18

Espectacles segons
nombre de intèrprets .
2015

Intèrprets	Espectacles
1	16
2	15
3	8
4	5
5	3
6	4
Més de 6	5
Total	56

Número d'espectacles i representacions segons àrea
geogràfica. 2015

Àrea	Espectacles	Representacions	%representacions
Mallorca	52	556	64'4
Resta CAIB	16	107	12'4
Resta Estat	18	140	16'2
Estranger	6	61	7'1
Total	92	864	100

*Empreses 1 i 10 eliminades

B. DADES ECONÒMIQUES

Els ingressos i les despeses atribuïbles a l'activitat de les empreses d'arts escèniques s'han estructurat en tres blocs: manteniment de l'estructura de l'empresa, producció d'espectacles i la seva explotació.

Ingressos

Respecte als **ingressos** les dues rúbriques principals són els ajuts per subvenció rebuts de diversos ens públics i els generats per la venda dels espectacles que poden provenir de taquilla o de caixets. Pel que fa a les subvencions el criteri adoptat per a l'elaboració de l'estadística ha sigut el de imputar per a les 13 empreses considerades, les quantitats que figuren a les resolucions oficials de les diverses convocatòries a l'any de referència de l'estadística. És a dir, les subvencions que figuren a les resolucions publicades durant 2013 s'han imputat a 2013 i així amb els altres anys. Excepcionalment, en el cas de les subvencions a través de les ajudes de l'Euroregió s'han imputat les dades aportades per les empreses. Els ingressos per la venda d'espectacles, tant per taquilla com per caixet, són els que han lliurat les pròpies empreses a través de les fitxes corresponents.

Així doncs, les convocatòries d'ajuts considerades han sigut les convocades per:

- *Consell de Mallorca* (subvencions a l'explotació a Mallorca)
- *Consell de Mallorca* (subvencions a la producció)
- *Ministerio de Educación, Cultura y Deporte* (subvencions a l'explotació a Espanya)
- *Ministerio de Educación, Cultura y Deporte* (subvencions bianuals a l'explotació a Espanya i fora pròpia comunitat)
- *Ministerio de Educación, Cultura y Deporte* (subvencions a l'explotació a l'estranger)
- *Institut d'Estudis Baleàrics* (subvencions a l'explotació fora de la pròpia illa)
- *Euroregió* (subvencions a la producció)

A la següent taula es poden veure els valors agregats de les subvencions per institució i any de concessió:

DETALL DE LES SUBVENCIONS REBUDES PER INSTITUCIÓ

INSTITUCIÓ	2013	2014	2015	TOTAL
Consell Insular de Mallorca (explotació)	4.078,17	30.824,03	31.518,86	66.421,06
Consell Insular de Mallorca (producció)	153.037,11	117.255,10	126.944,34	397.236,55
INAEM (Explotació)	91.700	59.500	58.500,00	209.700,00
INAEM bianual (Explotació fora pròpia comunitat)	46.000	46.000	58.000,00	150.000,00
INAEM (explotació estranger)	9.500	16.500	16.300,00	42.300,00
Euroregió (producció)	51.600,07	38.200,65	30.514,96	120.315,68
IEB (explotació fora pròpia illa)	36.344	45.925	37.156,00	119.425,00
TOTAL	392.259,35	354.204,78	358.934,16	1.105.398,29

Despeses

Pel que fa a les **despeses**, es presenten desglossades en costos de producció i explotació i costos de personal procedint la informació de les dades aportades per les empreses.

Ingressos i despeses 2013-2015

La informació relativa a l'activitat econòmica de les empreses d'arts escèniques desglossada per a cada any en ingressos i despeses es presenta a les següents taules:

INGRESSOS I DESPESES. 2013

Ingressos 2013	€
Subvencions:	
Estructura	
Producció	204.637,18
Explotació	187.622,17
Taquilla, caixet	361.794,34
Altres(mecenatge)	24.310,97
TOTAL	778.364,66

Despeses 2013	€
Costos:	
Estructura	140.096,23
Producció	89.836,82
Explotació	140.141,99
Personal:	
Estructura	171.509,36
Producció	115.953,59
Explotació	171.782,1
TOTAL	829.320,09

Saldo= -50.955,43

INGRESSOS I DESPESES. 2014

Ingressos 2014	€
Subvencions:	
Estructura	
Producció	155.455,75
Explotació	198.749,03
Taquilla, caixet	397.275,72
Altres(mecenatge)	27.134,00
TOTAL	778614,5

Despeses 2014	€
Costos:	
Estructura	140.316,30
Producció	56.102,11
Explotació	125.640,24
Personal:	
Estructura	218.228,16
Producció	110.629,44
Explotació	194.595,74
TOTAL	845.511,99

Saldo= -66.897,49

INGRESSOS I DESPESES. 2015

Ingressos 2015	€
Subvencions:	
Estructura	
Producció	157.459,3
Explotació	201.474,86
Taquilla, caixet	494.409,22
Altres(mecenatge)	25.506,65
TOTAL	878.850,03

Despeses 2015	€
Costos:	
Estructura	155.486,84
Producció	149.458,00
Explotació	204.610,13
Personal:	
Estructura	203.125,42
Producció	159.882,19
Explotació	183.564,49
TOTAL	1.056.127,07

Saldo= -177.277,05

Referències:

Departamento de Cultura del Gobierno Vasco (2010). *Estadísticas de productores de artes escénicas*, num.7. Colección de estadísticas y estudios culturales del Observatorio Vasco de la Cultura.

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (2016) *Dades culturals. DeCultura PLUS*, num 40 .

Fitxa 1. Agents productors.

Empreses donades d'alta a l'Impost d'Activitats econòmiques a l'epígraf d'Arts Escèniques 9001 de la CNAE.

- Nom de l'entitat:
- Caràcter de l'entitat: Pública Privada
- Domicili Social:
- Any de constitució de l'empresa:
- Quin tipus de titularitat té l'empresa (marcar amb una X):
 - Individual (empresari autònom)
 - Societària (SA, SL, SLU, etc...)
 - Cooperativa (SCL)
- Principal activitat (teatre de text, dansa, circ, titelles, teatre visual, carrer, etc):
- Heu produït i/o explotat qualche espectacle entre gener de 2013 i desembre de 2015? SI NO
- Quantes representacions heu realitzat el 2015:

Equip de treball.

Coordinació de l'estudi: Carles Molinet, president d'Il·luscena

Direcció de l'estudi: Nativitat Juaneda Sampol, Catedràtica d'Economia Aplicada del Departament d'Economia Aplicada de la UIB.

Treball de camp: Àstrid Colomar, gestora cultural.